

Històries del PORT

FOTOS: ENRIQUE MARCO

Cirurgians de vaixells

Gilles Llecha fa 11 anys que repara vaixells al Museu Marítim de Barcelona. És un mestre d'aixa, una professió tan antiga com ho és la navegació. Llecha ens explica que fer un vaixell és com construir una casa: "n'hi ha de més grans, de més petites, amb espai per un pescador o per tota una tripulació". També depèn quin sigui el seu ús: "no és el mateix una travessia fluvial que una a mar obert. L'aigua dolça malmet la fusta, la salada no". Però l'aigua no és l'únic perill: "Hi ha una bacteri que forada la fusta i es fa gros al seu interior. És difícil de detectar i pot deixar l'esquelet foradat per dins".

Al nostre país, la primera confraria de mestres d'aixa es remunta al 1392, en època de Joan el Caçador. Es va mantenir fins al 1710, quan es va unificar amb el dels calafatadors. El 1761 s'institueixen de nou en forma de gremi, que va durar fins al 1813. Llecha comenta que "després

de consultar documentació antiga, em vaig adonar que les tècniques de calafat no han canviat gaire des de fa tres segles". Calafatar, que consisteix en tapar amb estopa (filaments de lli o cànem) les taules dels vaixells per fer del buc un compartiment estanc, és una tècnica que requereix precisió: "cal tenir en compte que la fusta, quan es mull, ampliarà la seva superfície, i per tant el gruix de l'estopa ha de ser l'adequat per evitar que hi passi l'aigua", diu Llecha.

Pel que fa als materials, el mestre d'aixa no marxa lluny a buscar fustes exòtiques, sinó que sempre que pot fa servir fusta autòctona. No és estrany si tenim en compte que "a molts fusters o proveïdors no els interessa pas un tronc corbat, però per mi és una mina", explica. I de com tractaven aquella fusta, de cada taller en sortia una obra única. Cada mestre d'aixa fa servir les seves tècniques i té la seva pròpia marca. A vegades deixaven un senyal distintiu als vaixells, però molts es podien reconèixer entre ells segons la seva manera de treballar. V. F.

El 'Snipe'

Ara fa 85 anys va aparèixer el vaixell tipus *snipe*, pensat per construir-se en sèrie, de tal manera que el pogués fer qualsevol persona amb un mínim de coneixements de fusteria. Al taller d'en Gilles n'estan restaurant un (a la foto gran) per exposar-lo al Museu. Avui encara és un vaixell molt valorat per regatistes d'arreu del món.